

Beslutningsforslag nr. B 112. Fremsat den 12. februar 1988 af Ingerlise Koefoed (SF), Tommy Dinesen (SF), Ole Henriksen (SF), Birgitte Husmark (SF), Hanne Thanning Jacobsen (SF), Bjørn Poulsen (SF), Stillingen (SF) og Ebba Strange (SF)

Forslag til folketingsbeslutning om børnekultur

Folketinget opfordrer regeringen til for hvert af årene 1989, 1990 og 1991 at afsætte 25 mio. kroner til gennemførelse af et 8-punkts-program for børnekulturelle aktiviteter.

Pengene skal fordeles som støtte til:

- 1) Børneaktiviteter i lokalområder,
- 2) Videoværksteder for børn,
- 3) Lokalradioinitiativer med børn som producenter og deltagere,
- 4) Kvalitetsmæssigt fremstød for børnelitteratur,

5) Aktivitetshuse, der igangsætter særlige aktiviteter for børn,

6) Frivillig musikundervisning,

7) Børnekulturelle samråd,

8) Forskning i børnekultur.

Kultur- og Kommunikationsministeriets arbejdsgruppe for børn og kultur følger udviklingen på området og fordeler pengene efter ansøgning. Det er en betingelse for tildeling af penge, at initiativet kommer udefra og er støttet af f.eks. en forening, en kommune, en gruppe forældre eller lignende.

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Forslaget til folketingsbeslutning om særlige støttemuligheder til børnekulturelle aktiviteter er tænkt som en opfordring til at skaffe børnene bedre muligheder for aktiv deltagelse og medskabelse i kulturlivet, end de har i dag. Det er tænkt som et modspil til den stigende mekanisering og kommerialisering af børnenes fritidsliv. Det er desuden at opfatte som et supplement til det 7-punkts-program om folkeskolen som kulturcenter, som Folketinget vedtog i 1987.

Bemærkninger til forslagens enkelte dele

Ad pkt. 1

Undersøgelser har vist, at der i fordelingen af kultur- og fritidsaktiviteter for børn råder de samme uligheder som i fordelingen af samfundets øvrige goder. I de dårligste kvarterer med de dårligst stillede voksne er der færrest tilbud om leg, idræt, børneteater, børnebiblioteker, aktivitetshuse, væresteder m.v. Børnene er overladt til at tilbringe deres fritid foran tv- og videoskærm, på gadehjørnerne, i butikscentrene og f.eks. også på de steder, hvor der findes muligheder for mod betaling at deltage i computerspil.

Selvfølgelig ligger der bag dette en bolig- og socialpolitik, som ikke kan udbedres alene med et beskedent støtteprogram for børneaktiviteter. SF har da også i Folketinget fremsat forslag om at pålægge kommunerne at bygge almennyttigt boligbyggeri overalt (B 54), ligesom vi har støttet alle forslag om bysanering og selv har arbejdet med muligheden for at gøre det eksisterende boligbyggeri mere tiltrækkende og bedre at være i for børn og voksne. Men erfaringen viser jo, at både sanering og nybyggeri tager tid, og det er ikke rimeligt, at de børn, som findes i dag, skal være henvist til at vente på bedre lege- og kulturmuligheder til den dag, hvor det bliver deres egne børn, der får glæde af dem. Derfor må foreninger, boligaktivister, grupper af voksne og børn m.v. også kunne søge tilskud til igangsætning og gennem-

førelse af projekter og ideer, der kan give dem, der bor dårligst, bedre udfoldelsesmuligheder og samværmuligheder, end de har i dag. Det er SFs mening, at man gennem støtten i dette program skal prioritere netop disse områder.

Ad pkt. 2

Video og tv er de dominerende kulturelle indslag i mange børns liv. Større danske børn ser i dag tv 12-14 timer om ugen og video i et ikke kendt antal timer, og der er ingen tvivl om, at det stigende antal satellitprogrammer her som i andre lande vil øge den tid, børnene tilbringer foran skærmen.

De elektroniske medier er kommet for at blive, og forslagsstillerne har heller ikke noget ønske om, at de skal nedlægges. Man kan imidlertid ikke se bort fra, at megen tv-kigning ud over de muligheder, den indebærer for isolation og for, at børn modtager voldsomme indtryk, som de ikke får bearbejdet sammen med nogen, kan gøre det vanskeligt for børn at skelne mellem fiktion og virkelighed. En adgang til selv at arbejde med medierne og til at lære at analysere billeder ville være et modtræk imod denne fremmedgørelse. Det er først og fremmest folkeskolen, som bør give børnene disse muligheder, men der bør også være lejlighed for børn til at arbejde aktivt med fremstilling af videogrammer, film m.v. i deres fritid.

Et videoværksted, der også er tilgængeligt for voksne, men som bør prioritere børn højt, vil kunne anlægges i forbindelse med en skole, i et bibliotek, i et medborgerhus, og der bør til centret knyttes medarbejdere og materiel. Fra programmets side bør der kunne ydes støtte til disse ting og til PR-virksomheden for videoværkstedet.

Ad pkt. 3

At arbejde med lokalradio er ikke særlig vanskeligt, og mange børn ville kunne lave programmer, som kunne tiltrække andre børn, og som også kunne fortælle voksne meget om børns opfattelse af tilværelsen. Derfor bør der være mulighed for, at lokalra-

dioer, som er åbne for børn som producenter og medvirkende i programmer, kan få en særlig støtte til at hjælpe børnene til rette med teknikken. Der bør også være mulighed for, at voksne og børn i fællesskab kan oprette særlige børnelokalradioer.

Ad pkt. 4

Medmindre der etableres en bogfond eller lignende, som også kan støtte børnelitteratur og børnebogsforfattere, bør der være mulighed for at yde støtte til børnebøger, der kvalitetsmæssigt både i ide, tekst og illustrationer adskiller sig fra den gennemsnitlige børnebogsproduktion. Børnebøger skrevet i samarbejde mellem børn og voksne bør også have særlig opmærksomhed fra programmets side.

Ad pkt. 5

Til aktivitetshuse, der i samarbejde med børn vil igangsætte særlige børneaktiviteter, sommerferieaktiviteter, børnemusikfestivaler m.v., bør der kunne ydes støtte gennem programmet. Aktivitetshuset behøver i denne forbindelse ikke at være en selvstændig institution, men kan være en skole, der optager kulturcentervirksomhed, et bibliotek, et museum eller lignende.

Ad pkt. 6

De tilbud om frivillig musikundervisning, som børn modtager lokalt, er prismæssigt meget forskellige og mange steder i dag så dyre for forældrene, at der ikke er råd til at lade børnene deltage. Der bør derfor kunne søges støtte til forsøg, som kan bidrage til at nedsætte deltagerbetalingen.

Ad pkt. 7

I mange kommuner har man i disse år oprettet kulturelle samråd, der omfatter foreninger, institutioner

m.v., som beskæftiger sig med kulturaktiviteter. Samrådene har som opgave at skaffe overblik over de samlede kulturaktiviteter i kommunen og at fordele midler til især de folkelige kulturaktiviteter eller indstille til kommunalbestyrelsen, hvorledes midlerne bør fordeles.

Viborg Kommune har for et par år siden oprettet et børnekulturelt samråd, som alene tager stilling til og skaffer sig indblik i børneaktiviteterne i området, og der er lignende aktiviteter på vej andre steder i landet. Støtten fra staten bør kunne ydes til sekretærarbejde og PR-arbejde i det børnekulturelle samråd.

Forslagsstillerne mener, at definitionen af, hvem der kan deltage i et børnekulturelt samråd, må være meget bred. Det vil således være nyttigt, hvis ikke alene de kulturelle og idrætslige aktiviteter, men også en del af de sociale institutioner m.v. er repræsenteret i samrådene.

Ad pkt. 8

Der er et stort behov for forskning i børnenes levevilkår. Det gælder bl.a. på de sociale, de ernæringsmæssige og uddannelsesmæssige områder, og det gælder i høj grad også for kulturområderne. Her bør der f.eks. kunne ydes støtte fra staten til forskning i, hvordan de elektroniske medier påvirker børnenes verdensopfattelse, hvilken betydning børneaktiviteter har for børns fysiske og psykiske udvikling, og hvordan sammenhængen er mellem børnenes sociale og kulturelle udvikling i forskellige kommuner og bykvarterer.

En gennemførelse og opfyldelse af dette program vil kræve en udbygning af personalet i arbejdsgruppen for børn og kultur. Arbejdsgruppen skal desuden i den første halvdel af 1991 udarbejde en redegørelse for programmets afvikling og stille forslag om, hvordan det bør videreføres.